

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
Кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Назва освітньо-професійної програми	Право (поліцейські)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	другий

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 11.07.2025 № 11

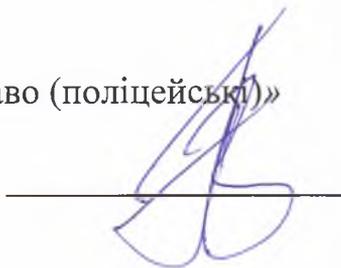
СХВАЛЕНО

Вченою радою Факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної
поліції Національної поліції України
протокол від 10.07.2025 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Право (поліцейські)»
доктор юридичних наук,
доцент

БЕРЕЗНЯК

Василь

Розглянуто на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України. Протокол від 04.07.2025 № 19.

Цивільне право. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025 рік. 35 с.

РОЗРОБНИК:

1. Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України, доктор юридичних наук, доцент **Кристина РЕЗВОРОВИЧ**.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права юридичного факультету Дніпровського національного університету ім. Олеса Гончара, доктор політичних наук, кандидат юридичних наук, доцент **Ігор АЛЕКСЄЄНКО**.

2. Керівник Адвокатського бюро «Хрипунова Дениса Григоровича» **Денис ХРИПУНОВ**.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	6	-
Загальна кількість годин	180	-
Рік підготовки	2	-
Семестр	3, 4	-
Лекції	20	-
Семінарські		-
Практичні	70	-
Самостійна робота	90	-
Індивідуальні завдання (курсова робота)	-	-
Підсумковий семестровий контроль	залік, екзамен	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цивільне право України займає провідне місце серед інших галузей права, оскільки покликане захищати свободу особи, приватної власності, підприємницької діяльності. Суспільні відносини щодо володіння, користування та розпорядження майном регулюються саме нормами цивільного права та засновані на цивільно-правових засадах, а саме – юридичній рівності, вільному волевиявленні та майновій самостійності учасників.

Великий обсяг навчального та нормативного матеріалу, складність теоретичних категорій, багатоманітна практика, динаміка та іноді суперечливість нормативно-правових актів роблять цивільне право однією з найбільш складних юридичних дисциплін. Тому, вивчаючи цивільне право, здобувачі вищої освіти повинні засвоїти основні положення цивілістичної науки, навчитися знаходити необхідні правові норми, правильно тлумачити та застосовувати їх на практиці.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право» є набуття та поглиблення знань щодо інститутів загальної та особливої частини цивільного права, досягнення глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті цивільно-правових відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих спеціалістів із всебічним знанням цивільного права; усвідомлення значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, формування у здобувачів вищої освіти відповідних професійних компетенцій щодо

правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань.

Загальноосвітня мета:

надання здобувачам вищої освіти комплексних знань і практичних навичок в галузі цивільного права; окреслення потенціалу, ресурсів та специфіки використання сучасних знань у правоохоронній сфері.

Виховна мета:

сформувати у здобувачів вищої освіти науковий світогляд, моральні, естетичні та інші якості особистості, виховувати активність до одержання знань майбутнього спеціаліста, прищеплення інтересу до вивчення дисципліни.

Розвивальна мета:

розвивати інтелектуальні здібності, культуру мовлення та спілкування, пам'ять, увагу, творчий склад мислення, спостережливість, логічне осмислення основних понять та термінів у сфері цивільного права, вміння сприймати та аналізувати матеріал.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- цивілістичний інструментарій (правоздатність, дієздатність, правочин, реституція, право власності, сервітут, емфітевзис, суперфіцій, трансмісія, зобов'язання, кредитор, боржник, договір, деліктні зобов'язання та інші);
- основні цивільно-правові інститути;
- стан основних проблем науки цивільного права;
- чинні норми цивільного права;

вміти:

- самостійно аналізувати акти цивільного законодавства, володіти навичками практичного використання цивільно-правових засобів;
- правильно тлумачити та застосовувати норми цивільного права в процесі роботи за юридичною спеціальністю;
- використовувати дані науки цивільного права для вирішення професійних завдань;
- складати цивільно-правові документи та ділову документацію;
- аргументувати власну точку зору та прийняте за конкретним завданням рішення.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК.1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК.13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК.14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК.3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК.13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК.14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Пререквізити: здобувачі вищої освіти для вивчення дисципліни «Цивільне право» мають набути знання з таких дисциплін як: «Юридична деонтологія»; «Теорія держави і права», «Конституційне право»; «Історія держави і права»; «Соціологія права»; «Політологія» тощо.

Постреквізити: знання, уміння та навички, що набувають здобувачі вищої освіти після вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право», необхідні для подальшого вивчення ними наступних навчальних дисциплін: «Земельне право»; «Трудове право», «Цивільний процес»; «Екологічне право»; «Кримінальне право»; «Кримінальний процес»; «Господарське право» тощо.

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН.3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН.9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН.14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПРН.19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика цивільного права України

Поняття цивільного права. Право приватне та право публічне.

Предмет цивільно-правового регулювання. Особисті немайнові відносини. Поняття та види майнових відносин, що регулюються цивільним правом. Метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин.

Принципи цивільного права. Загально-правові та галузеві принципи.

Функції цивільного права.

Система цивільного права. Інституційна система. Пандектна система. Загальна частина цивільного права. Особлива частина цивільного права. Відмежування цивільного права від інших галузей права.

Поняття та види джерел цивільного права. Поняття та склад актів цивільного законодавства. Конституція України як основа цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства. Закони і підзаконні нормативні акти як джерела цивільного права. Відомчі нормативні акти та нормативні акти місцевих органів управління та самоврядування, що містять норми цивільного права та умови їх дієвості. Норми міжнародного права і міжнародні договори. Звичай як джерело права. Корпоративні правила, юридична доктрина та їх значення.

Класифікація актів цивільного законодавства за сферою правового регулювання.

Значення актів Конституційного Суду України, Верховного Суду України та судової практики.

Дія цивільно-правових актів у часі, в просторі і за колом осіб.

Застосування цивільного законодавства. Аналогія закону та аналогія права в цивільно-правових відносинах.

Тема 2. Цивільні правовідносини

Поняття та структура цивільних правовідносин.

Поняття цивільних правовідносин. Елементи та структурні особливості цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Поняття, зміст та види суб'єктивних цивільних прав. Поняття, зміст та види суб'єктивних обов'язків. Склад учасників (суб'єктів) цивільних правовідносин.

Класифікація (види) цивільних правовідносин.

Підстави виникнення та припинення цивільних правовідносин.

Тема 3. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин Правоздатність фізичних осіб. Виникнення та припинення правоздатності. Зміст правоздатності фізичних осіб. Співвідношення правоздатності та суб'єктивного права.

Дієздатність фізичної особи. Види дієздатності. Підстави та правові наслідки обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною. Порядок, умови та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно

відсутньою та оголошення її померлою. Особливості правового становища фізичних осіб-підприємців.

Суть юридичної особи. Розвиток вчення про юридичну особу в науці цивільного права. Поняття та ознаки юридичної особи. Індивідуалізація юридичної особи.

Правоздатність і дієздатність юридичної особи. Органи юридичної особи та її філії.

Порядок і способи створення юридичних осіб. Державна реєстрація юридичної особи. Припинення діяльності юридичної особи. Порядок ліквідації юридичної особи.

Реорганізація юридичної особи.

Класифікація юридичних осіб. Юридичні особи приватного та публічного права. Підприємницькі та непідприємницькі товариства. Господарські товариства.

Виробничі кооперативи. Громадські та релігійні організації. Благодійні та інші фонди.

Об'єднання юридичних осіб.

Тема 4. Об'єкти цивільних прав

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Майно як об'єкт цивільних прав.

Поняття та класифікація речей. Речі рухомі та нерухомі. Речі подільні та неподільні. Речі, що визначені індивідуальними або родовими ознаками. Головна річ та приналежність.

Складові частини речі. Складні речі. Продукція, плоди та доходи. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Гроші. Результати робіт (послуги) як об'єкти цивільних прав.

Поняття і правова природа цінних паперів. Ознаки цінних паперів. Класифікація цінних паперів. Види цінних паперів за формою випуску, за способом легітимації уповноваженої особи, за змістом, за особою боржника, за способом випуску. Передання прав за цінним папером. Виконання за цінним папером.

Тема 5. Особисті немайнові права фізичної особи

Поняття та правове регулювання особистих немайнових прав. Зміст особистих немайнових прав. Види особистих немайнових прав.

Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Право на життя. Право на охорону здоров'я. Право на медичну допомогу. Право на свободу. Право на особисту недоторканність. Право на донорство. Право на сім'ю.

Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття особи. Право на ім'я, на зміну імені, на використання імені. Право на повагу до гідності, честі, на недоторканність ділової репутації. Право на особисте життя та його

таємницю. Право на недоторканність житла. Право на вибір роду занять. Право на захист від протиправного втручання в сферу приватного життя.

Захист особистих немайнових прав. Поновлення порушеного права. Спростування недостовірної інформації. Відшкодування моральної шкоди.

Тема 6. Правочини

Поняття та ознаки правочину. Види правочинів. Односторонні, двосторонні та багатосторонні правочини. Консенсуальні та реальні правочини. Каузальні та абстрактні правочини. Фідуціарні правочини. Алеаторні правочини. Біржові правочини. Правочини з відкладальною та скасувальною обставиною. Умови дійсності правочинів. Форма правочину як умова його дійсності. Усна форма правочину. Письмова форма правочину. Правові наслідки недодержання нотаріальної форми правочину. Правові наслідки недодержання простої письмової форми правочину.

Нікчемні правочини та їх види. Оспорювані правочини та їх види. Фіктивні та удавані правочини. Правові наслідки недійсності правочину. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину. Момент недійсності правочину.

Тема 7. Представництво. Довіреність. Строки та терміни в цивільному праві

Поняття та ознаки представництва. Підстави та види представництва. Представництво за законом. Статутне представництво. Представництво за договором.

Комерційне представництво.

Правочини, які може вчиняти представник.

Поняття повноваження. Довіреність та її види. Форма довіреності. Строк дії довіреності. Передоручення. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень.

Поняття строку та терміну. Класифікація строків в цивільному праві. Претензійні, присікальні, гарантійні строки. Строки набувальної давності. Порядок обчислення строків.

Поняття та види строків позовної давності. Початок перебігу строків позовної давності. Зупинення перебігу позовної давності. Переривання перебігу позовної давності. Правові наслідки спливу позовної давності. Поновлення строків позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 8. Відповідальність у цивільному праві

Поняття цивільно-правової відповідальності як виду юридичної відповідальності.

Ознаки та функції цивільно-правової відповідальності.

Види цивільно-правової відповідальності. Договірна і недоговірна відповідальність. Часткова, солідарна та субсидіарна відповідальність.

Форми цивільно-правової відповідальності. Відшкодування збитків. Реальні збитки і упущена вигода. Неустойка як форма цивільно-правової відповідальності.

Умови цивільно-правової відповідальності. Склад цивільного правопорушення. Шкода. Протиправність. Причинний зв'язок. Вина.

Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності. Вина кредитора. Непереборна сила. Випадок.

Тема 9. Право власності. Захист права власності

Поняття власності. Поняття права власності. Види права власності. Зміст права власності. Здійснення права власності. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Підстави (способи) набуття права власності. Первинні та похідні способи набуття права власності. Момент набуття права власності за договором. Набуття права власності на безхазяйну річ. Знахідка. Бездоглядна домашня тварина. Скарб. Набувальна давність. Приватизація як спосіб набуття права власності. Інші підстави набуття права власності. Підстави припинення права власності.

Поняття та види речових прав на чуже майно. Сервітут. Суперфіцій. Емфітевзис.

Поняття захисту права власності. Судовий захист права власності. Загальна характеристика речових та зобов'язально-правових позовів.

Право власника на витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов). Ознаки віндикаційного позову. Предмет віндикації. Добросовісне і недобросовісне незаконне володіння. Розрахунки при поверненні майна з чужого незаконного володіння. Витребування грошей та цінних паперів на пред'явника.

Захист права власності від порушень, які не поєднані з позбавленням володіння (негаторний позов). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акту, що порушує право власності. Захист права власності зобов'язально-правовими позовами.

Тема 10. Право інтелектуальної власності

Поняття права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Поняття авторського права. Об'єкти авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Суб'єкти авторського права. Співавторство.

Особисті немайнові права автора. Майнові права автора. Використання твору. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності. Поняття суміжних прав. Об'єкти суміжних прав. Строки чинності суміжних майнових прав. Захист авторських та суміжних прав.

Поняття наукового відкриття. Поняття та ознаки винаходу. Корисна модель. Промисловий зразок. Строки чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Захист прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування, торговельну марку, географічне зазначення.

Поняття комерційної таємниці та її охорона.

Тема 11. Спадкове право

Поняття спадкування та його значення. Спадкове законодавство. Спадкодавець. Спадкоємці. Об'єкт спадкового правонаступництва. Права та обов'язки, що входять до складу спадщини. Права та обов'язки, що не входять до складу спадщини. Час відкриття спадщини. Комморієнти. Місце відкриття спадщини.

Види спадкування.

Поняття заповіту та його зміст. Форма заповіту. Заповіти, які прирівнюються до нотаріальних, особливості їх оформлення та посвідчення. Посвідчення заповіту при свідках. Секретний заповіт. Заповідальний відказ. Заповідальне покладання. Субінституція. Складання заповіту з умовою. Заповіт подружжя. Зміна та скасування заповіту. Визнання заповіту недійсним.

Поняття спадкування за законом. Підстави спадкування за законом. Черги спадкоємців за законом та їх склад. Зміна черговості при спадкуванні за законом. Спадкування за правом представлення.

Прийняття спадщини. Строки для прийняття спадщини. Право на відмову від спадщини на користь іншої особи.

Спадкова трансмісія. Усунення від спадщини. Відумерлість спадщини. Право на обов'язкову частку спадщини та підстави її зменшення. Перерозподіл спадщини.

Охорона спадкового майна. Управління спадщиною. Виконання заповіту.

Повноваження виконавця заповіту. Оформлення права на спадщину. Свідоцтво про право на спадщину.

Поняття спадкового договору. Розірвання спадкового договору.

Тема 12. Загальні положення про зобов'язання. Загальні положення про

договір. Способи забезпечення виконання зобов'язань

Поняття цивільно-правових зобов'язань. Суб'єкти зобов'язання. Підстави заміни кредитора у зобов'язанні. Заміна боржника у зобов'язанні. Множинність осіб у зобов'язанні. Об'єкт зобов'язання. Зміст зобов'язання.

Види цивільно-правових зобов'язань. Часткові та солідарні зобов'язання. Регресні зобов'язання. Односторонні та взаємні зобов'язання. Однооб'єктні, альтернативні та факультативні зобов'язання. Головні та додаткові (акцесорні) зобов'язання. Система цивільно-правових зобов'язань. Підстави виникнення зобов'язань.

Поняття та принципи виконання зобов'язань. Суб'єкти виконання зобов'язань. Заміна осіб у зобов'язанні. Цесія.

Місце, спосіб і строк виконання зобов'язань. Дострокове виконання зобов'язання. Виконання зобов'язання частинами. Проценти. Солідарні зобов'язання. Регресні зобов'язання.

Поняття і значення договору. Свобода договору. Класифікація договорів. Іменні та безіменні договори. Односторонні, двосторонні та багатосторонні договори. Договори на користь третьої особи. Комутативні та алеаторні договори. Публічні договори. Договір приєднання. Попередній договір.

Зміст договору. Істотні, звичайні та випадкові умови договору. Тлумачення умов договору.

Порядок укладення договору. Оферта. Акцепт. Зміна та розірвання договору.

Загальні умови забезпечення виконання зобов'язання. Види забезпечення виконання зобов'язання. Неустойка. Форма неустойки. Види неустойки: штрафна, залікова, виключна, альтернативна. Штраф. Пеня. Порука. Підстави припинення поруки. Гарантія. Застава. Іпотека. Заклад. Форми застави. Притримання. Завдаток.

Відмінність завдатку від авансу. Право довірчої власності як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Порядок звернення стягнення на об'єкт довірчої власності. Припинення довірчої власності.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 13. Договори про передачу майна у власність

Поняття та загальна характеристика договору купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін в договорі купівлі-продажу. Форма договору. Зміст договору купівлі-продажу.

Істотні умови договору купівлі-продажу. Кількість, якість, асортимент та комплектність товару. Момент виникнення обов'язку продавця передати товар. Ризик випадкової загибелі проданої речі. Правові наслідки порушення договору купівлі-продажу товару.

Особливості окремих видів договору купівлі-продажу.

Договір міни – загальна характеристика, відмінність від бартеру.

Поняття та загальна характеристика договору поставки. Права та обов'язки сторін в договорі поставки. Форма договору. Зміст договору. Істотні умови договору поставки.

Кількість, якість, асортимент та комплектність товару. Правові наслідки порушення договору поставки.

Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу: особливості правового регулювання.

Загальна характеристика договору дарування. Відмінність дарування від пожертви. Особливості рентних правовідносин. Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду). Форма договору довічного утримання (догляду). Сторони договору довічного утримання (догляду). Предмет договору довічного утримання (догляду).

Права та обов'язки сторін за договором довічного утримання (догляду). Особливості припинення договору довічного утримання (догляду).

Тема 14. Договори про передачу майна у тимчасове користування

Поняття та ознаки договору найму (оренди). Суб'єкти та об'єкти договору найму (оренди). Строк, ціна та форма договору. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди). Припинення договору найму (оренди).

Особливості договору прокату. Договір лізингу. Об'єкти лізингу. Види договору лізингу. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Істотні умови договору найму (оренди) земельної ділянки. Форма та строк договору. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Особливості найму (оренди) транспортного засобу з екіпажем та без екіпажу.

Договір найму житла. Істотні умови та види найму (оренди) житла. Особливості короткострокового найму. Найм (оренда) соціального житла. Права та обов'язки сторін. Капітальний та поточний ремонт житла. Підстави припинення та розірвання договору найму (оренди) житла. Найм (оренда) житла з викупом.

Поняття та загальна характеристика договору позички. Права та обов'язки сторін. Особливості предмету договору позички. Відмінність позички від позики.

Тема 15. Договори про виконання робіт

Поняття ознаки та значення договору підряду. Сторони договору підряду. Множинність осіб в договорі підряду та залучення для виконання договору третіх осіб. Права та обов'язки сторін. Зміст договору підряду. Ризик у підрядних відносинах. Відповідальність за договором підряду.

Види договорів підряду.

Договір побутового підряду. Поняття та загальна характеристика договору будівельного підряду. Проектно-кошторисна документація. Види кошторисів. Права та обов'язки сторін. Субпідряд. Порядок прийняття об'єкта будівництва. Особливості закупівлі будівельних матеріалів. Відповідальність сторін за договором будівельного підряду.

Договір підряду на виконання проектних та пошукових робіт. Поняття та загальна характеристика договору на виконання науково-дослідних або дослідно- конструкторських та технологічних робіт. Сторони договору. Форма договору. Ціна, строк договору.

Тема 16. Договори про надання послуг

Поняття та ознаки договору про надання послуг. Місце договорів про надання послуг в системі цивільного законодавства України. Види та особливості договорів про надання послуг.

Транспортні договори. Транспортне законодавство. Поняття і види перевезень. Зміст договору про перевезення вантажів. Відповідальність сторін за договором про перевезення вантажів. Комерційний акт. Акт загальної форми.

Договір зберігання: поняття, юридична природа, місце серед інших договірних зобов'язань. Види договору зберігання. Секвестр. Договір охорони. Види договорів охорони. Випадки звільнення «охорони» від

відповідальності Поняття страхового зобов'язання. Основні страхові поняття. Форми страхування.

Договір страхування. Суб'єкти відносин страхування. Права та обов'язки сторін. Умови та порядок здійснення страхових виплат. Відмова від здійснення страхових виплат. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування.

Поняття та загальна характеристика договорів доручення та комісії. Співвідношення комісії та доручення. Права та обов'язки сторін за договорами комісії та доручення. Поняття договору управління майном. Управитель майна його права та обов'язки. Вигодонабувач.

Тема 17. Договори щодо здійснення кредитно-розрахункових операцій

Поняття та правова природа позики. Елементи договору позики. Зміст договору позики. Форма договору позики. Предмет договору позики. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору позики. Забезпечення виконання договору позики. Припинення договору позики.

Поняття та правове регулювання кредитних відносин. Види кредитів. Поняття та загальна характеристика кредитного договору. Істотні умови кредитного договору. Форма кредитного договору. Відмова від надання або одержання кредиту.

Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту). Сторони договору. Форма договору. Види банківських вкладів. Ощадна книжка. Ощадний сертифікат.

Договір банківського рахунку. Укладення договору банківського рахунку. Виконання договору банківського рахунку. Розірвання договору банківського рахунку.

Договір факторингу: його поняття та ознаки. Сторони договору факторингу. Виконання договору факторингу. Права та обов'язки сторін за договором факторингу.

Тема 18. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Поняття та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Поняття та види ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Виключна, одиночна та невиключна ліцензії. Субліцензія.

Поняття та істотні умови ліцензійного договору. Строк чинності ліцензійного договору. Договір про створення за замовленням та використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності: поняття та особливості співвідношення з іншими договорами у сфері інтелектуальної власності.

Тема 19. Недоговірні зобов'язання

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди: поняття і види. Права та обов'язки суб'єктів зобов'язання із публічної обіцянки винагороди. Оголошення конкурсу. Зміна умов конкурсу. Поняття, суб'єкти, умови виникнення зобов'язань із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Особливості зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Підстави виникнення зобов'язань із створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або майну юридичної особи. Зобов'язання із набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. Поняття, елементи і система зобов'язань з відшкодування шкоди, джерела їх правового регулювання. Особливості окремих видів зобов'язань з відшкодування шкоди.

Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їх працівником. Відшкодування шкоди завданої органами влади. Особливості відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами. Поняття та ознаки джерела підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди, завданої особами з пороками волі. Загальна характеристика та особливості відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого. Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів (робіт), послуг.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема 1. Загальна характеристика цивільного права України	1. Поняття цивільного права як галузі приватного права. 2. Предмет та метод цивільного права. Відмежування цивільного права від суміжних галузей права. 3. Принципи та функції цивільного права. 4. Система цивільного права. Цивільне законодавство.	2
Тема 3. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	1. Поняття та зміст цивільної правоздатності фізичної особи. Обмеження цивільної правоздатності. 2. Поняття та види цивільної дієздатності фізичної особи. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною. 3. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. 4. Поняття та ознаки юридичної особи. Види юридичних осіб.	2
Тема 9. Право власності. Захист права власності	1. Поняття та зміст права власності. 2. Види права власності. 3. Поняття та види підстав набуття права	2

	власності. 4. Підстави припинення права власності. 5. Право спільної власності.	
Тема 11. Спадкове право	1. Поняття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. 2. Усунення від права на спадкування. 3. Спадкування за законом. Коло спадкоємців за законом. 4. Види заповітів. 5. Форма заповіту.	2
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання. Загальні положення про договір. Способи забезпечення виконання зобов'язань	1. Поняття, елементи та підстави виникнення зобов'язань. 2. Виконання та припинення зобов'язань. 3. Поняття, зміст та порядок укладення договору. 4. Види договорів.	2
Тема 13. Договори про передачу майна у власність	1. Договір купівлі-продажу: поняття, юридична характеристика. 2. Істотні умови договору купівлі-продажу. 3. Права та обов'язки сторін за договором купівлі-продажу. 4. Договір дарування: поняття, юридична характеристика, зміст. Пожертва. 5. Поняття, юридична характеристика та зміст договору довічного утримання.	2
Тема 14. Договори про передачу майна у тимчасове користування	1. Поняття та юридична характеристика договору найму (оренди). 2. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди). 3. Припинення договору найму (оренди). 4. Особливості окремих видів найму (оренди). 5. Поняття та юридична характеристика договору найму (оренди) житла.	2
Тема 15. Договори про виконання робіт	1. Договір підряду: поняття та юридична характеристика. 2. Права підрядника за договором підряду. 3. Обов'язки підрядника за договором підряду. 4. Права замовника за договором підряду. 5. Обов'язки замовника за договором підряду. 6. Відповідальність сторін за договором підряду.	2
Тема 16. Договори про надання послуг	1. Поняття, юридична характеристика та зміст договору перевезення вантажу. 2. Поняття, юридична характеристика та зміст договору зберігання. Види зберігання. 3. Поняття, види, форми страхування. Страхова термінологія. 4. Поняття, юридична характеристика та істотні умови договору страхування. 5. Поняття, юридична характеристика, зміст договору доручення та умови його виконання. 5.	2

	Договір страхування: поняття, юридична характеристика, зміст.	
Тема 19. Недоговірні зобов'язання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недоговірні зобов'язання, що виникають з односторонніх правомірних дій. 2. Поняття та елементи деліктних зобов'язань. 3. Система деліктних зобов'язань. 4. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури або суду. 5. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою, неповнолітньою, недієздатною особою та особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могли керувати ними. 6. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. 7. Відшкодування моральної шкоди 	2
ВСЬОГО		20

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
Практичні заняття		
Тема 1. Загальна характеристика цивільного права України	2	
Тема 3. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	4	
Тема 4. Об'єкти цивільних прав	4	
Тема 5. Особисті немайнові права фізичної особи	2	
Тема 6. Правочини	4	
Тема 7. Представництво. Довіреність. Строки та терміни в цивільному праві	4	
Тема 8. Відповідальність в цивільному праві	2	
Тема 9. Право власності. Захист права власності	6	
Тема 10. Право інтелектуальної власності	2	
Тема 11. Спадкове право	6	
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання. Загальні положення про договір. Способи забезпечення виконання зобов'язання	4	
Тема 13. Договори про передачу майна у власність	6	
Тема 14. Договори про передачу майна у тимчасове користування	4	
Тема 15. Договори про виконання робіт	4	
Тема 16. Договори про надання послуг	4	
Тема 17. Договори щодо здійснення кредитно-розрахункових операцій	2	
Тема 18. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	2	
Тема 19. Недоговірні зобов'язання	4	
ВСЬОГО		70

Теми для самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Загальна характеристика цивільного права України	2
Тема 2. Цивільні правовідносини	2
Тема 3. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	4
Тема 4. Об'єкти цивільних прав	4
Тема 5. Особисті немайнові права фізичної особи	4
Тема 6. Правочини	4
Тема 7. Представництво. Довіреність. Строки та терміни в цивільному праві	4
Тема 8. Відповідальність в цивільному праві	4
Тема 9. Право власності. Захист права власності	4
Тема 10. Право інтелектуальної власності	4
Тема 11. Спадкове право	4
Тема 12. Загальні положення про зобов'язання. Загальні положення про договір. Способи забезпечення виконання зобов'язання	6
Тема 13. Договори про передачу майна у власність	6
Тема 14. Договори про передачу майна у тимчасове користування	6
Тема 15. Договори про виконання робіт	6
Тема 16. Договори про надання послуг	6
Тема 17. Договори щодо здійснення кредитно-розрахункових операцій	6
Тема 18. Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності	6
Тема 19. Недоговірні зобов'язання	6
ВСЬОГО	90

5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Цивільне право (загальна частина)

1. Поняття, предмет, метод та система цивільного права.
2. Принципи та функції цивільного права.
3. Цивільні правовідносини: поняття, елементи, види, підстави виникнення.
4. Цивільна правоздатність фізичної особи. Обмеження правоздатності.
5. Поняття та види цивільної дієздатності фізичної особи.
6. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою: підстави та правові наслідки
7. Оголошення фізичної особи померлою: підстави та правові наслідки.
8. Підстави та правові наслідки обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною.
9. Поняття та ознаки юридичної особи.
10. Правосуб'єктність юридичної особи та порядок її реалізації.
11. Порядок виникнення юридичних осіб.
12. Припинення юридичної особи: форми, порядок, підстави.
13. Види юридичних осіб. Поняття та види господарських товариств.
14. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
15. Речі як об'єкти цивільних прав.

16. Дії як об'єкти цивільних прав.
17. Поняття та ознаки правочину.
18. Умови дійсності правочину.
19. Класифікація правочинів.
20. Форма правочину. Правові наслідки недодержання форми правочину.
21. Поняття та види нікчемних правочинів.
22. Поняття та види оспорюваних правочинів.
23. Правові наслідки визнання правочину недійсним.
24. Представництво: поняття, види, передоручення.
25. Поняття та види довіреностей.
26. Форма, зміст та строк дії довіреності.
27. Припинення представництва за довіреністю.
28. Способи захисту суб'єктивних прав та інтересів.
29. Поняття строку та терміну в цивільному праві. Порядок їх обчислення.
30. Види строків у цивільному праві.
31. Поняття, значення та види строків позовної давності.
32. Початок перебігу позовної давності.
33. Зупинення та переривання перебігу позовної давності.
34. Поняття, види та форми цивільно-правової відповідальності.
35. Умови цивільно-правової відповідальності.
36. Протиправність діяння як умова цивільно-правової відповідальності.
37. Шкода як умова цивільно-правової відповідальності.
38. Вина як умова цивільно-правової відповідальності.
39. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.
40. Поняття та зміст права власності.
41. Види права власності.
42. Поняття та види підстав набуття права власності.
43. Момент набуття права власності.
44. Знахідка як спосіб набуття права власності.
45. Скарб як спосіб набуття права власності.
46. Підстави припинення права власності.
47. Право спільної власності.
48. Речові права на чуже майно.
49. Віндикаційний позов як спосіб захисту права власності.
50. Негаторний позов як спосіб захисту права власності.
51. Поняття та класифікація особистих немайнових прав фізичної особи.
52. Поняття, суб'єкти, об'єкти авторського права.
53. Поняття, зміст та строк дії авторського права.
54. Суміжні права.
55. Поняття, елементи та підстави виникнення зобов'язань.
56. Виконання та припинення зобов'язань.
57. Поняття, зміст та порядок укладення договору.
58. Види договорів.
59. Поняття та види способів забезпечення виконання зобов'язань.

60. Поняття та види неустойки.
61. Застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
62. Поручка та гарантія як способи забезпечення виконання зобов'язань.
63. Поняття спадщини. Час і місце відкриття спадщини.
64. Усунення від права на спадкування.
65. Спадкування за законом. Коло спадкоємців за законом.
66. Види заповітів.
67. Форма заповіту.
68. Види заповідальних розпоряджень заповідача.
69. Здійснення права на спадкування.
70. Спадкування за правом представлення. Спадкова трансмісія.

Цивільне право (особлива частина)

1. Поняття та юридична характеристика договору купівлі-продажу.
2. Права та обов'язки покупця за договором купівлі-продажу.
3. Права та обов'язки продавця за договором купівлі-продажу.
4. Договір міни.
5. Договір роздрібною купівлі-продажу.
6. Договір поставки: поняття та юридична характеристика.
7. Договір дарування: поняття та юридична характеристика.
8. Форма договору дарування.
9. Розірвання договору дарування.
10. Пожертва як особливий вид договору дарування.
11. Договір довічного утримання (догляду): поняття та юридична характеристика.
12. Підстави та правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду).
13. Правові наслідки смерті набувача та припинення юридичної особи-набувача за договором довічного утримання (догляду).
14. Договір найму (оренди): поняття та юридична характеристика.
15. Права наймача за договором найму (оренди).
16. Обов'язки наймача за договором найму (оренди).
17. Права та обов'язки наймодавця за договором найму (оренди).
18. Припинення договору найму (оренди).
19. Договір прокату.
20. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
21. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
22. Договір найму транспортного засобу.
23. Договір лізингу: поняття та юридична характеристика.
24. Види лізингу за законодавством України.
25. Договір найму (оренди) житла: поняття та юридична характеристика.
26. Оренда житла з викупом.
27. Права наймача за договором найму (оренди) житла.
28. Обов'язки наймача за договором найму (оренди) житла.
29. Права та обов'язки наймодавця за договором найму (оренди) житла.
30. Розірвання договору найму (оренди) житла.

31. Договір позички.
32. Розірвання договору позички.
33. Договір підряду: поняття та юридична характеристика.
34. Права підрядника за договором підряду.
35. Обов'язки підрядника за договором підряду.
36. Права замовника за договором підряду.
37. Обов'язки замовника за договором підряду.
38. Відповідальність сторін за договором підряду.
39. Договір побутового підряду.
40. Поняття та види перевезень.
41. Договір перевезення вантажу: поняття та юридична характеристика.
42. Обов'язки перевізника за договором перевезення вантажу.
43. Обов'язки відправника за договором перевезення вантажу.
44. Обов'язки одержувача за договором перевезення вантажу.
45. Відповідальність перевізника за втрату, нестачу, псування та пошкодження вантажу.
46. Підстави звільнення перевізника від відповідальності за договором перевезення вантажу.
47. Договір перевезення пасажирів та багажу.
48. Договір зберігання: поняття та юридична характеристика.
49. Види зберігання.
50. Обов'язки поклажодавця за договором зберігання.
51. Обов'язки зберігача за договором зберігання.
52. Відповідальність поклажодавця за договором зберігання.
53. Відповідальність зберігача за договором зберігання.
54. Зберігання речей в готелі.
55. Договір охорони: поняття та юридична характеристика.
56. Договір охорони квартир.
57. Підстави звільнення охорони від відповідальності за договором охорони об'єктів.
58. Поняття, види та форми страхування.
59. Основні страхові поняття.
60. Договір страхування: поняття та юридична характеристика.
61. Права та обов'язки сторін за договором страхування.
62. Умови та порядок здійснення страхової виплати. Відмова від здійснення страхової виплати.
63. Договір доручення.
64. Договір комісії.
65. Договір позики.
66. Кредитний договір.
67. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.
68. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу.
69. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
70. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

71. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
72. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.
73. Поняття та елементи деліктних зобов'язань.
74. Відмінності між договірною та деліктною відповідальністю.
75. Система деліктних зобов'язань.
76. Змішана вина у деліктній відповідальності.
77. Право регресу.
78. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист.
79. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності.
80. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою.
81. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом місцевого самоврядування або їх посадовими особами.
82. Підстави та умови відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
83. Порядок відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
84. Порядок поновлення службових, пенсійних, житлових, інших особистих і майнових прав громадянина в разі завдання йому шкоди правоохоронними органами.
85. Відшкодування моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
86. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою.
87. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою.
88. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою та особою, цивільна дієздатність якої обмежена.
89. Відшкодування шкоди, завданої особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.
90. Поняття та ознаки джерела підвищеної небезпеки. Види джерел підвищеної небезпеки.
91. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
92. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки.
93. Відшкодування ядерної шкоди.
94. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я фізичної особи.
95. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я малолітньої або неповнолітньої особи.

96. Визначення заробітку (доходу), втраченого внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я фізичної особи, яка працювала за трудовим договором.

97. Визначення доходу, втраченого внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я фізичної особи-підприємця.

98. Особливості відшкодування додаткових витрат в разі завдання шкоди каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я.

99. Підстави зміни розміру відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

100. Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи.

101. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.

102. Відшкодування витрат на поховання.

103. Правовий інститут компенсації моральної шкоди та сфера його дії.

104. Спосіб та розмір відшкодування моральної шкоди.

105. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Для здобувачів вищої освіти, що навчаються за денною формою навчання, максимальна сума балів за всі види робіт з навчальної дисципліни «Цивільне право» – 100 балів: за виконання завдань у рамках аудиторної роботи – 40 балів, самостійної – 10 балів; 50 балів – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

Поточний контроль може проводитись усно, письмово або у формі комп'ютерного тестування, колоквиуму, оцінювання виступів на семінарських та практичних заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо.

Аудиторна робота для поточного контролю розраховується за формулою:

$$AP = (40 * CAP) / 5,$$

де AP – результат аудиторної роботи в балах;

CAP – середньозважена оцінка отримана під час семестру з усіх занять.

При розрахунку результатів навчання з аудиторної роботи невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та пропущені заняття враховуються як «нуль» балів.

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей: питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Невисокий рівень компетентностей: питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Достатній рівень компетентностей: питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Недостатній рівень компетентностей: питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей: здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Цивільне право» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: залік; екзамен; стандартизовані тести; есе; вирішення практичних завдань; виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних завдань тощо.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання) – 10 балів

Самостійна робота здобувачів вищої освіти становить таку форму організації освітнього процесу, за якої особа, яка навчається, виконує певний комплекс завдань, під керівництвом науково-педагогічного працівника, але без його безпосередньої участі. Навчальною дисципліною «Цивільне право» на самостійну роботу відведено 90 год. і передбачає наступні її форми, які в індивідуальному порядку узгоджуються з викладачем:

1. Практичні вправи, диференційовані за темами навчальної дисципліни. Вправи виконуються письмово в окремому зошиті з обов'язковим обґрунтуванням наданих відповідей. Для отримання максимальної кількості балів здобувач вищої освіти має виконати всі завдання на високому рівні (оцінюється в 0,5 бала за умов виконання завдання в повному обсязі, якщо завдання виконано, але мають місце помилки, воно оцінюється в межах від 0,1 до 0,5 бала з подальшим округленням на користь здобувача вищої освіти).

2. Написання та публікація наукової статті з актуальної теми у міжнародному або фаховому виданні (оцінюється до 10 балів за фактом публікації при наявності підтверджуючих матеріалів).

3. Написання та публікація тез доповідей з актуальних тем на конференції міжнародного, всеукраїнського чи регіонального рівня (оцінюється в 5 балів за фактом публікації при наявності підтверджуючих матеріалів).

4. Створення відео-ролика, який розкриває проблемні питання обраної теми ПНД (оцінюється в 3 бали).

5. Підготовка мультимедійних презентацій з тем, які повинні розкривати питання, що не розглядалися під час аудиторної роботи (одна презентація оцінюється максимум у 2 бали, при умові, що вона складається з 15 слайдів, має чіткий перелік використаних джерел).

6. Підготовка тестових завдань різного рівня когнітивності. Завдання виконується в письмовій або електронній формі (20 тестових завдань за однією темою оцінюються у 1 бал за умови, що дані тестові завдання раніше не вирішувалися та не використовувалися під час проведення аудиторних занять).

7. Складання практичних фабул. До кожної фабули потрібно поставити 5 питань та надати розгорнуті та обґрунтовані відповіді. Завдання виконується в письмовій або електронній формі (оцінюється у 2 бали).

8. Виступ на засіданні наукового гуртка кафедри (оцінюється в 0,5 балів).

Критерії оцінювання підсумкового контролю (залік/екзамен) – 50 балів

Підсумковий контроль проводиться в усній, письмовій або тестовій формі за білетами, затвердженими на засіданні кафедри.

Білет для усного та письмового підсумкового контролів містять 2 частини: теоретичну, яка складається з двох питань, та практичну, яка містить практичне завдання.

1. Виконання теоретичної частини завдання оцінюється максимально до 30 балів (по 15 балів за відповідь на кожне питання).

Критерії оцінювання відповідей на питання теоретичної частини білета.

Оцінка **«відмінно»** – 25-30 балів – виставляється, якщо здобувач вищої освіти точно і повно відповів на питання білета, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання, вільно володіє науковою термінологією, наводить приклади з допоміжної літератури та власної практики, демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу в практичній діяльності.

Оцінка **«добре»** – 15-24 бали – ставиться у випадку, коли при відповіді здобувач вищої освіти допустив деякі неточності чи залишилась нерозкритою частина білета (до 15%) за умови, що принципові моменти запитань були розкриті правильно, незначні помилки усуваються самим здобувачем, коли на помилки вказує екзаменатор. Здобувач вищої освіти наводить приклади з практики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка *«задовільно»* – 6-14 балів – виставляється за наявність у відповіді декількох суттєвих неточностей, нечіткість відповіді, коли 30-50% змісту білета залишається нерозкритою, допущені помилки і порушена логіка викладу, що вплинуло на результат та правильність висновків. Відповідь не аргументована прикладами, посиланнями на нормативно-правову базу та літературні джерела. Здобувач вищої освіти відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями білету та його практичним виконанням. На додаткові запитання екзаменатора відповідає теж в межах 45-50%.

Оцінка *«незадовільно»* – 0-5 бали – виставляється, якщо здобувач вищої освіти не засвоїв матеріал у межах програм навчальних дисциплін (менше 50%), не дає конкретної відповіді на питання білету, не наводить прикладів, не ознайомлений з методичною і навчальною літературою з дисципліни, не здатний висвітлити поставлене питання. На додаткові та навідні запитання екзаменатора здобувач вищої освіти часто не знає правильної відповіді. Не володіє базовими категоріями та основними теоретичними поняттями з дисципліни.

2. Виконання практичної частини завдання оцінюється максимально у 20 балів.

Критерії оцінювання відповідей на завдання практичної частини білета.

Оцінка *«відмінно»* – 16-20 балів – виставляється, якщо здобувач вищої освіти обґрунтовано, послідовно й логічно аналізує ситуацію з використанням наукової термінології, демонструє власне бачення ситуації; виявляє уміння будувати чіткий алгоритм дій, спрямованих на професійне і компетентне вирішення даної проблеми.

Оцінка *«добре»* – 10-15 балів – ставиться у випадку, коли здобувач вищої освіти послідовно й логічно аналізує ситуацію за стандартною схемою, володіє науковою термінологією, при розв'язанні практичного завдання допущені лише незначні помилки, які усуваються самим здобувачем після зауваження екзаменатора.

Оцінка *«задовільно»* – 5-9 балів – виставляється, коли у ході розв'язання задачі допущені помилки і порушена логіка аналізу ситуації, необхідної для розв'язання конкретної проблеми, що вплинуло на результат і правильність висновків. Але при цьому наявне часткове володіння теоретичним матеріалом з питань, наведених у ситуації.

Оцінка *«незадовільно»* – 0-4 балів – вказує на те, що здобувач вищої освіти не оволодів базовим теоретичним матеріалом та практичними навичками професійної діяльності.

Загальна оцінка за екзамен підраховується як сумарна кількість оцінок, отриманих з кожної частини білета. Оцінка *«відмінно»* може бути поставлена лише в тому випадку, якщо жодне із питань екзаменаційного білета не оцінено нижче оцінки «добре». Загальна оцінка як результат складання екзамену визначається за шкалою ECTS і переводиться у національну шкалу оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- **акти міжнародного права:**
 1. Загальна декларація прав людини. Документ ООН, схвалено 10 грудня 1948 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

2. Конвенція ООН про права дитини. Схвалено ООН, Резолюція № 44/25, 20 листопада 1989 року. Ратифіковано Україною 27 лютого 1991 р. (в редакції від 20.11.2014 р.) № 789-XII. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

- **заconi:**

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

4. Сімейний кодекс України: Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14.#Text>.

5. Житловий кодекс України (в редакції від 19.11.2022): Закон України від 30.06.1983 р. № 5464-X. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>.

6. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

7. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

8. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.

9. Про автомобільний транспорт: Закон України 05.04.2001 № 2344-III (в редакції Закону від 23.02.2006 № 3492-IV). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>.

10. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>.

11. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>.

12. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

13. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 № 543/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

14. Про внутрішній водний транспорт: Закон України від 03.12.2020 № 1054-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-20#Text>.

15. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

16. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV (в редакції Закону від 26.11.2015 № 834-VIII) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>.

17. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (в редакції Закону від 26.11.2015 № 835-VIII). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

18. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>.

19. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

20. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 № № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>.

21. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 (в редакції Закону від 01.12.2005 № 3161-IV). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

22. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>.

23. Про мультимодальні перевезення: Закон України від 17.11.2021 № 1887-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1887-20#n209>.

24. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#n77>.

25. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV (в редакції Закону від 02.10.2003 № 1211-IV). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>.

26. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 в редакції Закону від 01.06.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>.

27. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.

28. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 № 266/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

29. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: Закон України від 12.07.2018 № 2505-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text>.

30. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14#Text>.

31. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII (в редакції Закону від 19.09.2019 № 114-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#n608>.

32. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

33. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.

34. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII (в

редакції Закону від 01.06.2020 № 738-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>.

35. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

36. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04.02.2021 № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.

37. Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення: Закон України від 13.12.2001 № 2893-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2893-14#Text>.

38. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>.

- підзаконні акти:

1. Інструкція про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплат винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 1.07.1996 р. № 710. (в редакції від 20.08.2019). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF>.

2. Положення про застосування Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду»: затверджено наказом Міністерства юстиції, Генеральної прокуратури та Міністерства фінансів України від 04.03.1996 № 6/5/3/41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-96#Text>.

3. Порядок та критерії встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня стійкої втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків: Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2012 № 420. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1387-12#Text>.

4. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>.

5. Статут залізниць України: затверджено постановою КМ України від 06.04.1998 № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-98-%D0%BF#Text>.

- постанови, інші рішення, роз'яснення судів (Конституційного, Верховного):

1. Про порядок відшкодування шкоди особам, які постраждали від надзвичайних обставин: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.1992 р. № 562. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/562-92-%D0%BF>.

2. Питання медико-соціальної експертизи: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1317. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-%D0%BF#Text>.

3. Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту: затверджено постановою КМ України в редакції від 29.01.2003 № 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-97-%D0%BF#Text>.

4. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>.

5. Про затвердження Порядку накладення стягнень за порушення законодавства про захист прав споживачів: постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1177-2002-%D0%BF#Text>.

6. Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів»: постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 № 172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/172-94-%D0%BF#Text>.

7. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16.04.2004 р. № 7. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04>.

8. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. (в редакції від 27.02.2009). № 4. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>.

9. Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 9. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-09/stru2>

10. Про судову практику у справах про спадкування: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.2008 № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-08>.

Підручники:

1. Цивільне право України. Загальна частина: підруч. для студ. ВНЗ / Ю. Л. Бошицький та ін. ред.: Ю. Л. Бошицький, Р. Б. Шишка. Київ: Ліра-К., 2019. 760 с.

2. Цивільне право України. Підручник. / Ч. Н. Азімов, М. М. Сібільов, В. І. Борисова та ін.; За ред. проф. Ч. Н. Азімова. Харків: Право, 2015. 568 с.

3. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 1. Загальна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 796 с.

4. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 2. Особлива. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 948 с.

5. Цивільне право України. Загальна частина. Підручник. За ред. Спасибо-Фатєєвої І.В. Київ: Видавництво ЕКУС, 2024. 568 с.

6. Цивільне право України. Загальна частина. Курс лекцій. За ред. Професора Спасибо-Фатєєвої І.В. Київ: Видавництво ЕКУС, 2021. 448 с.

7. Цивільне право України. Загальна частина. Підручник за ред. Професора Дзери О.В. Юрінком Інтер, 2018. 976 с.
8. Цивільне право України. Том 1. Навчальний посібник у 2 томах. Видання 2-ге доповнене і перероблене. За ред. Іванова Ю.Ф., Іванової М.В., Куриліної О.В. Київ: Алерта, 2019. 342 с.
9. Цивільне право України. Особлива частина: підручник за ред. Професора Дзери О.В. Юрінком Інтер, 2018. 1176 с.
10. Цивільне право (національне, міжнародне, зарубіжне, порівняльне). Частина перша. Підручник за ред. Чернеги В.М. Київ: Ліра-К, 2025. 498 с.
11. Право інтелектуальної власності: підручник / [О.І. Харитоновна та ін.] ; за заг. ред. О.І. Харитонової. 3-тє вид., стер. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 539 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Дзера О.В. Договірне право України. Загальна частина. Київ, Юрінком Інтер, 2018. 896 с.
2. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина. Київ, Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.
3. Законодавство України у сфері забезпечення виконання зобов'язань : зб. норм.-прав. актів / уклад. : К.Р. Резворович, О.С. Юнін, М.П. Юніна. та ін. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 260 с.
4. Іванов Ю.Ф., Куриліна О.В., Іванова М.В. Цивільне право України. У 2-х томах. Том 1. Навчальний посібник. Київ, Алерта, 2019. 342 с.
5. Іванов Ю.Ф., Куриліна О.В., Іванова М.В. Цивільне право України. У 2-х томах. Том 2. Навчальний посібник. Київ, Алерта, 2019. 346 с.
6. Іванюта Н.В., Ніколенко Л.М., Буга В.В., Бондаренко О.О., Колосов Р.В. Цивільне право. Загальна частина: навчальний посібник. К. : Дакор, 2021. 312 с.
7. Кухарєв О. Є. Спадкове право України: навч. посібник. К. : Алерта, 2013. 328 с.
8. Майданик Р.А. Цивільне право. Практикум. Навчальний посібник. видання 3-тє, перероблене і доповнене. Київ, Алерта, 2019. 622 с.
9. Мічурін Є. О. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. для підгот. до іспитів та заліків. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Харків : Право, 2022. 234 с.
10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. перероб. і допов. За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2019. Т.І. 752 с.
11. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. перероб. і допов. За ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнєцової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2019. Т.ІІ. 1048 с.
12. Омельчук В.А., Найда І.В., Зіньова О.С. Цивільне та господарське право в тестових завданнях (практичний курс): навчально-практичний посібник / за заг. ред. В.А. Омельчук. Київ: Алерта, 2022. 192 с.

13. Парасюк М.В. Цивільне право України. Загальна частина (у схемах та таблицях): навч. посіб./ Парасюк М.В., Парасюк В.М., Грабар Н.М. Львів: Растр-7, 2020. 364 с.
14. Реформування цивільного права в умовах євроінтеграції : навч. посіб. / К. Р. Резворович, О. С. Юнін, О. О. Круглова та ін. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 180 с.
15. Тетарчук І., Дяків Т. Цивільне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : Видавництво Центр навчальної літератури, 2020. 202 с.
16. Цивільне право : практикум / Р. Я. Демків, І. М. Євхутич, Т. В. Курило, В. О. Кучер, В. М. Парасюк / за ред. В. О. Кучера. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. Ч. 1. 180 с.
17. Цивільне право (загальна частина): навч. посібник / О. В. Кіріяк, Ю. П. Пацурківський, М. М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
18. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 448 с.
19. Цивільне право (особлива частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2022. 640 с.
20. Цивільне право (Частина 1) : навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форми навчання / О. В. Манжосова, І. Б. Факас, П. П. Латковський, Я. С. Мошинська. Чернівці, 2021. 112 с.
21. Цивільне право та процес: підготовка до іспиту. Ч. 1. навч. посібник / кол. авт. [Резворович К.Р. (кер.), Юнін О.С., Круглова О.О. та ін.]. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр справ, 2020. 295 с.
22. Цивільне право та процес: підготовка до іспиту. Ч. 2. : навч. посіб. / кол. авт.: К.Р. Резворович (кер.) та ін. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 216 с.
23. Цивільне право та процес. Частина 1.: навч. посіб. / кер. авт. кол. А.В. Коваленко). Дніпро: Видавець Біла К.О., 2018. 275 с.
24. Цивільне право України : навч. посіб. до складання вступ. випробування в магістратуру у форматі ЗНО / В. І. Борисова, К. Ю. Іванова, Б. П. Карнаух, Ю. Є. Ходико. Харків : Право, 2021. 396 с.
25. Цивільне право: загальна частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 232 с.
26. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 220 с.
27. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.
28. Цивільно-правова наука і практика: збірник науковоправових (консультативних, експертних) висновків / О. В. Дзера. Київ: Алерта, 2023. 572 с.
29. Шишка Р.Б. Спадкове право в Україні: посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 228 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Білянська Н.В. Визнання необгрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави як підстава припинення права власності. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 2(20). С. 366–378.
2. Білянська Н.В. Договір по сурогатне материнство: окремі проблемні питання правового регулювання. *Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав у сучасних умовах в Україні*: матеріали науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Чингізхана Нуфатовича Азімова (Харків, 12 січня 2024 р.). Харків, 2024. С. 73–75.
3. Вовк М.З., Юркевич Ю.М. Проблеми тлумачення договорів в Україні в умовах гармонізації з правом європейського союзу. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 2(20). С. 394–405.
4. Дзера І. О. Санкції у цивільному праві України: проблеми теорії та судової практики. Монографія. К. : Дакор, 2022. 540 с.
5. Добросовісність: доктрина & судова практика. Збірка статей / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 358 с.
6. Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду : коментарі науковців / О. П. Печений, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін., за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2020. 496 с.
7. Зеліско А. В. Підприємницькі юридичні особи приватного права як суб'єкти цивільних правовідносин: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. 445 с.
8. Зозуляк О. Непідприємницькі юридичні особи як суб'єкти цивільного права: теоретичний та практичний аспекти: монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2017. 432 с.
9. Кармаза О.О., Федоренко Т.В., Позов Д.А. Цивільно-правові договори в медіації: проблеми якості закону. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 151–154.
10. Костін М.І., Шаповал А.О. Договір як регулятор цивільних правовідносин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 180–183.
11. Крат В.І. Трохи про приватне право в судовій практиці. Київ, 2023. 662 с.
12. Постанови Пленуму Верховного Суду в цивільному судочинстві. 6-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2023. 468 с.
13. Право власності: способи захисту крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2023. 616 с.
14. Право нерухомості крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 344 с.
15. Резворович К.Р., Шепеленко Д.К. Захист прав, порушених внаслідок використання об'єктів авторського права штучним інтелектом. *Наукові перспективи*. 2024. № 2(44). С. 1228–1238.

16. Реформування зобов'язального права в умовах глобалізаційних викликів : монографія / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 248 с.

17. Схаб-Бучинська Т.Я. Обмеження договірної свободи в цивільному праві України: монографія. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2020. 211 с.

18. Цивільне право і процес: сучасний стан та шляхи удосконалення: монографія / Дутко А.О., Римарчук Р.М., Ортинська Н.В., Василів С.С., Зільник Н.М. Львів : Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2019. 190 с.

19. Цивільний кодекс України. Станом на 01 січня 2023 р.: наук.-практ. коментар / за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. Харитонова Є. О., канд. юрид. наук, доц. Калітенко О. М. Київ : Норма права, 2023. 1424 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://court.gov.ua/sudy/> - Судова влада України
2. http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html - Юридичні інформаційні ресурси
3. <http://jurconsult.net.ua/> - Всеукраїнських юридичний портал
4. <http://nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
5. <http://reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень
6. <http://student.pp.ua/load> - Студентський портал України
7. <http://studrada.com.ua/libonline> - Центральний юридичний портал України
8. <http://ukr-pravo.at.ua/> - Правовий портал
9. <http://www.arbitr.gov.ua> – офіційне Інтернет представництво Вищого господарського суду України
10. <http://www.ccu.gov.ua/pls/wccu/indx> – офіційний веб-сайт Конституційного Суду України
11. <http://www.kmu.gov.ua/control> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України
12. <http://www.library.ukma.kiev.ua> – наукова бібліотека Національного університету "Киево-Могилянська академія"
13. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
14. <http://www.nbuv.gov.ua/nyub/journals.html>. - Наукова юридична періодика України
15. <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал
16. <http://www.scourt.gov.ua> - інформаційний сервер Верховного Суду України
17. <http://www.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
18. <http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України
19. <https://supreme.court.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду

**Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін
доктор юридичних наук, доцент**

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, fluid strokes that form a stylized representation of the name Kristina Rezvovich.

Кристина РЕЗВОРОВИЧ

